

16 Μαρτίου 1945

Πέφτει η Ιβοζίμα

Μια ασήμαντη κουκίδα στον χάρτη είναι το νησάκι Ιβοζίμα, στα νοτιοδυτικά της Ιαπωνίας. Σημαίνει θεϊκό νησί κι έχει μήκος 8 και πλάτος 4 χλμ. Είναι σχηματισμένη από ηφαιστειογενή πετρώματα, σκεπασμένη με μια μαύρη στάχτη που δίνει την εντύπωση πως το έδαφος κινείται. Αναρίθμητες φυσικές σπηλιές κι ένα ύψωμα, το Σουριμπάχ, στα νότια, είναι τα χαρακτηριστικά της.

Το 1945, το αμερικανικό ναυτικό νικούσε παντού τους Ιάπωνες. Η Ιβοζίμα βρισκόταν στο δρόμο του και φάνταζε ιδανική για ορμητήριο των ιπτάμενων υπερφρούριων κατά της Ιαπωνίας. Ο Αμερικανός ναύαρχος, Νίμιτς, πίστευε πως θα χρειαζόταν τέσσερις μέρες για να πάρει το νησί. Όμως, ο υπερασπιστής του, Κουριμπαγιάσι, είχε μετατρέψει τις σπηλιές σε συνδεδεμένα με υπόγειες στοές χαρακώματα κι είχε επιλέξει το Σουριμπάχ για την τελική άμυνα. Η αμερικανική απόβαση ξεκίνησε στις 19 Φεβρουαρίου 1945. Ως το βράδυ, οι

Αμερικανοί είχαν διασχίσει όλο το νησί κι είχαν φτάσει στο Σουριμπάχ. Τις επόμενες μέρες, οι μάχες ήταν άγριες κι οι πεζοναύτες κέρδιζαν μέτρο μέτρο την πλαγιά, με βαριές απώλειες. Έπρεπε να εκκαθαρίζουν με τα φλογοβόλα κάθε σπηλιά που συναντούσαν. Κατάφεραν να φτάσουν στην κορφή στις 23 Φεβρουαρίου και να υψώσουν την αμερικανική σημαία, σε ένα στιγμιότυπο που φωτογραφήθηκε κι έκανε το γύρο του κόσμου, μια κι ήταν η πρώτη φορά που συνέβαινε σε γιαπωνέζικο έδαφος.

Όμως, η μάχη της Ιβοζίμα μόλις άρχιζε. Κανένας Ιάπωνας δεν παραδόθηκε. Όλοι πολεμούσαν ώσπου να πέσουν νεκροί. Από τους 24.000 άντρες που υπεράσπιζαν το νησί, στις αρχές του Μαρτίου επιζούσαν 1500. Συνέχισαν να πολεμούν. Στα μέσα του μήνα, είχαν μείνει περίπου 500. Με νάρκες και φλογοβόλα, τους έκαιγαν ζωντανούς. Οι μάχες τέλειωσαν στις 16 Μαρτίου 1945, ακριβώς 25 μέρες μετά την απόβαση. Ο απολογισμός ήταν φοβερός: Μόλις 216 Ιάπωνες αιχμάλωτοι και 23.703 νεκροί. Πάνω από 6.000

πεζοναύτες και 881 θύματα των καμικάζι, στο ναυτικό, οι αμερικανικές απώλειες. Για μια ξέρα μικρότερη από 32.000 στρέμματα γης.

Τέσσερις μήνες και δέκα μέρες, αργότερα, από αυτή την ξέρα, θα απογειωνόταν το Ένολα Γκέι, μεταφέροντας την ατομική βόμβα για τη Χιροσίμα.

37: Πεθαίνει ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Τιβέριος. Γεννήθηκε το 42 π.Χ. και διαδέχθηκε (14 μ.Χ) τον θείο του και πρώτο αυτοκράτορα Οκταβιανό Αύγουστο. Επί των ημερών του, σταυρώθηκε ο Ιησούς Χριστός.

1751: Γεννιέται ο Τζέιμς Μάντισον, κατοπινός συνιδρυτής (με τον Τζέφερσον) του Δημοκρατικού κόμματος και πρόεδρος των ΗΠΑ (1809 - 1817), ο μοναδικός που χρησιμοποίησε στην πράξη και το αξίωμα του αρχιστράτηγου. Πέθανε το 1836.

1792: Ο Γουσταύος Γ' της Σουηδίας πυροβολείται θανάσιμα από τον λοχαγό Ανκαρστροεμ, σε χορό μεταμφιεσμένων. Υπέκυψε στις 29 του μήνα. Το συμβάν ενέπνευσε τον Βέρντι να δημιουργήσει την όπερα «Χορός μεταμφιεσμένων». Είχε γεννηθεί το 1746.

1935: Ο Χίτλερ διακηρύσσει ότι καταργεί μονομερώς τη συνθήκη των Βερσαλλιών και προχωρεί στον επανεξοπλισμό της Γερμανίας.

1968: Η σφαγή στο Μάι Λάι: Αμερικανοί στρατιώτες εξοντώνουν στο ομώνυμο χωριό του Βιετνάμ τουλάχιστον 100 άοπλους χωρικούς.

1978: Οι ερυθρές ταξιαρχίες ανακοινώνουν την απαγωγή του πρώην πρωθυπουργού της Ιταλίας, Άλντο Μόρο, κι απειλούν ότι θα τον εκτελέσουν, αν δεν αποφυλακιστούν όσα μέλη τους έχουν συλληφθεί.

1995: Ο ηγέτης του ιρλανδικού Σιν Φέιν, Τζέρι Άνταμς, γίνεται δεκτός από τον πρόεδρο των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον.

2013: Ξημερώματα Σαββάτου, αρχής τριήμερης αργίας, το Eurogroup αποφασίζει κούρεμα σε όλες τις καταθέσεις σε τράπεζες στην Κύπρο (6,75% για ποσά μέχρι 100.000 ευρώ, 9,9% για μεγαλύτερα). Οι τραπεζικές συναλλαγές παγώνουν.

2014: Με ποσοστό 96,77% οι κάτοικοι της Κριμαίας ψηφίζουν «ναι» στην ένταξη της αυτόνομης περιοχής τους στη Ρωσία. Η συμμετοχή στο δημοψήφισμα έφτασε το 82,7%.

Η 16^η Μαρτίου στον πολιτισμό

16 Μαρτίου 1926

Ο πρώτος πύραυλος

Ο Ρόμπερτ Κόνταρντ γεννήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 1882, στη Μασαχουσέτη των ΗΠΑ κι από μικρός ενδιαφέρθηκε για τα φυσικά φαινόμενα. Τον απασχολούσε η εφεύρεση μιας μηχανής που θα μπορούσε να στείλει τον άνθρωπο στον Άρη. Επικεντρώθηκε στην προσπάθεια να δημιουργήσει ένα πύραυλο που θα μπορούσε να μεταφέρει επανδρωμένη καμπίνα. Βασικό στοιχείο των ερευνών του ήταν το υγρό καύσιμο που θα ανύψωνε τον πύραυλο. Μια πρώτη προσπάθεια, στα 1925, είχε αποτέλεσμα την ανύψωση του πυραύλου του. Χρησιμοποιώντας τα υγρά καύσιμα που θα μεταχειρίζονταν και οι Γερμανοί στους V – 2, δεκαπέντε χρόνια αργότερα, ο Κόνταρντ κατάφερε στις 16 Μαρτίου 1926 να εκτοξεύσει ένα πύραυλο. Η πτήση διάρκεσε 2,5 δευτερόλεπτα κι ο πύραυλος διάνυσε 55 μέτρα, με μέγιστο ύψος τροχιάς τα 12,40 μέτρα. Ήταν ο πρώτος που πετύχαινε κάτι τέτοιο και γι' αυτό θεωρείται ο «πατέρας των πυραύλων». Πατέρας της διαστημικής θεωρείται ο Ρώσος Κωνσταντίν Τσιολκόφσκι που από το 1903 είχε δημοσιεύσει πραγματεία με θέμα τις έρευνες στο διάστημα με τη βοήθεια των πυραύλων». Το τρίο των πρωτοπόρων που ποτέ δε συνεργάστηκαν μεταξύ τους, συμπληρώνεται από τον Γερμανό Χέρμαν Όμπερθ που, το 1923, έγραψε θεωρία για την πραγματοποίηση διαστημικής πτήσης. Ο Ρόμπερτ Κόνταρντ πέθανε στις 10 Αυγούστου 1945.

1787: Γεννιέται ο Γερμανός φυσικός Γεώργιος Σίμων Ομ, που διαμόρφωσε τη θεωρία των ηλεκτρικών ρευμάτων. Το όνομά του δόθηκε στη μονάδα μέτρησης της ηλεκτρικής αντίστασης. Πέθανε στις 7 Ιουλίου 1854.

1827: Στη Νέα Υόρκη, εκδίδεται η «Freedom's Journal», η πρώτη εφημερίδα για μαύρους.

1926: Γεννιέται ο Αμερικανός κωμικός Τζέρι Λούις. Πρωταγωνίστησε σε πάνω από εξήντα ταινίες, τις περισσότερες με συμπρωταγωνιστή τον Ντίν Μάρτιν.

1935: Γεννιέται στην Ισπανία η μεσόφωνος Τερέζα Μπεργκάνζα.

1940: Γεννιέται ο Ιταλός σκηνοθέτης Μπερνάντο Μπερτολούτσι («Τελευταίο ταγκό στο Παρίσι», «1900», «Ο τελευταίος αυτοκράτορας» κ.λπ.).

1971: Η Γαλλία και η Σοβιετική Ένωση υπογράφουν συμφωνία επιστημονικής συνεργασίας σε θέματα πυρηνικής ενέργειας.

1993: Ο Άρης Θεσσαλονίκης νικά στο Τουρίνο 50 – 48 την τουρκική Έφες Πίλσεν και κατακτά το ευρωπαϊκό κύπελλο για πρώτη φορά στην ιστορία του.

1994: Ο ΠΑΟΚ κερδίζει 100 – 91 τη Στεφανιέλ στο Μιλάνο και κατακτά το κύπελλο Κόρατς για πρώτη φορά στην ιστορία του.

1995: Ο Νόρμαν Τάγκαρτ είναι ο πρώτος Αμερικανός αστροναύτης που επιβιβάζεται σε ρωσικό διαστημόπλοιο, τον διαστημικό σταθμό Μιρ.